

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 06.03.2015
Vår ref.: 200708652-196
Arkiv: 511
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Erlend Bjerkestrand
22959298/erbj@nve.no

Oversendelse av klage på vedtak om avslag på søknad om Siragrunnen vindkraftverk i Sokndal og Flekkefjord kommuner

Innhold

Oversendelse av klage på vedtak om avslag på søknad om Siragrunnen vindkraftverk i Sokndal og Flekkefjord kommuner	1
1 Konklusjon	2
2 Innledning.....	2
3 Sammenfatning av klage	2
4 NVEs vurdering av klagen	4
4.1 NVEs vektlegging av fordeler knyttet til teknologi- og industriutvikling.....	4
4.2 Andre pilotprosjekter.....	4
4.3 Nettkapasitet.....	5
4.4 Investerings- og driftskostnader	5
5 Samlet vurdering	5

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

1 Konklusjon

I vedtak av 13.1.2015 avslo Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) Siragrunnen AS sin søknad om konsesjon for å bygge og drive Siragrunnen vindkraftverk i Sokndal og Flekkefjord kommuner, Rogaland og Vest-Agder fylker. NVEs vedtak er påklaget gjennom en felles klage fra Siragrunnen AS, Sokndal kommune, Flekkefjord kommune, Farsund kommune, Vest-Agder fylkeskommune, Listerrådet, Amon AS, Kruse Smith AS, Einar Øgrey Farsund AS og Farsund Fortøyningsselskap AS. Etter NVEs vurdering har det ikke fremkommet nye opplysninger eller argumenter som tilsier at vedtaket bør endres. NVE opprettholder derfor avslaget på konsesjonssøknaden fra Siragrunnen AS.

NVEs begrunnelse og kopi av klagen blir med dette oversendt Olje- og energidepartementet for behandling. Saksdokumentene vil bli oversendt elektronisk.

2 Innledning

I vedtak av 13.1.2015 avslo Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) Siragrunnen AS sin søknad om konsesjon for å bygge og drive Siragrunnen vindkraftverk i Sokndal og Flekkefjord kommuner, Rogaland og Vest-Agder fylker.

Konsesjonsbehandling etter energiloven er en avveining mellom tekniske og økonomiske forhold og miljø- og samfunnsvirkninger. Hvis et omsøkt anlegg anses å være til større fordel enn ulempe for samfunnet, kan det gis konsesjon etter energiloven. I konsesjonsbehandlingen må mange forhold veies opp mot hverandre. Alle vesentlige forhold som kommer frem gjennom konsesjonsprosessen vurderes og hensyntas ved skjønnsutøvelsen. De som har klaget på NVEs vedtak er uenige i NVEs skjønnsutøvelse.

I dette notatet har NVE sammenfattet den innkomne klagen og kommentert de vesentligste klagegrunnene som er blitt fremsatt. NVE viser også til vurderingene i notatet "Bakgrunn for vedtak" av 13.1.2015.

3 Sammenfatning av klage

Siragrunnen AS, Sokndal kommune, Flekkefjord kommune, Farsund kommune, Vest-Agder fylkeskommune, Listerrådet, Amon AS, Kruse Smith AS, Farsund Fortøyningsselskap AS, Einar Øgrey Farsund AS og Farsund Fortøyningsselskap AS påklager NVEs vedtak i et felles brev av 3.2.2015. I brev av 4.2.2015 skriver **Listerrådet** at de slutter seg til klagen.

Klagepartene slutter seg til flere av NVEs vurderinger av konsekvenser og avbøtende tiltak, men er uenige i NVEs utøvelse av skjønn i konklusjonen. De mener at NVE ikke har vektlagt argumentet om innovasjon og teknologi- og industriutvikling tungt nok, og skriver at dette er grunnlaget for klagen. Forsøket på å etablere en norsk eksportindustri knyttet til havbasert vindkraft vil etter klagepartenes mening være helt avhengig av Siragrunnen vindkraftverk som et fullskala pilot- og utviklingsprosjekt. De skriver at vektleggingen av dette kan være et politisk spørsmål.

Klagepartene kommenterer NVEs vurderinger om usikkerheten knyttet til teknologi- og industriutvikling. De skriver at det i prosjektet er dokumentert kostnadsbesparelser på anslagsvis 30 % sammenlignet med Crown Estate sine estimater for havbaserte vindkraftverk på britisk sektor. Videre skriver de at det gjennom anbudsprosessen for utbygging av vindkraftverket kom frem muligheter for ytterligere kostnadsreduksjoner ved å utnytte norsk petromaritim kompetanse. Ifølge klagepartene kommer det et teknologisk skifte innen 2020, der teknologien og metodene som planlegges benyttet i Siragrunnenprosjektet vil bli viktig i utbyggingen av havbaserte vindkraftverk. De skriver at

vektleggingen av argumentet om teknologi- og industriutvikling avhenger av om det er ønskelig at Norge skal benytte en mulighet til å være en del av denne utviklingen. Det påpekes i den sammenheng at det gjennom en forstudie for Amon (industrikonsortiet med base i Farsund) er definert et omsetningsmål på 50 fundamenter per år, og at dette vil medføre anslagsvis 1100 direkte og indirekte arbeidsplasser. De skriver at de tolker NVEs holdning til å være at det ikke er avgjørende om industrialiseringen kommer i Norge eller andre steder i Europa, og mener at det bør være viktig å etablere slik industri i Norge.

Klagepartene mener det er minimal sannsynlighet for at industrikonsortiet ikke bygger ut Siragrunnen vindkraftverk dersom det gis endelig konsesjon. De mener videre at konsortiet etter en utbygging på Siragrunnen vil være godt rustet til å møte et internasjonalt marked, og at det er liten risiko for at de ikke skal lykkes med eksport av fundamenter når utbyggingen på Siragrunnen er ferdig.

Ifølge klagepartene vil et vedtak om konsesjon gi tiltakshaver en mulighet for å avklare mange av usikkerhetsmomentene som NVE har påpekt i løpet av ankeperioden, slik at beslutningsgrunnlaget blir bedre for Olje- og energidepartementet (OED). De ber derfor om at NVE skal omgjøre vedtaket før det oversendes til OED. Ifølge klagepartene vil prosjektet ved et fortsatt avslag være så usikkert at det ikke vil brukes store ressurser på å avklare usikkerheter i løpet av klagebehandlingsprosessen.

Klagepartene viser til at NVE har påpekt at det finnes andre pilotprosjekter der det benyttes lignende metoder som det er planlagt brukt på Siragrunnen. De skriver at «Seatower» er det eneste konseptet de kjenner til, og at denne løsningen brukes for å installere en vindmålemast på fransk kontinentalsokkel. De påpeker imidlertid at dette konseptet er basert på utslep og nedsenking av fundamentet separat, uten vindturbinen ferdig montert og testet, og at dette er et annet konsept enn det som planlegges på Siragrunnen. Klagepartene mener at det fulle potensialet for kostnadsbesparelse ikke er tatt ut med dette konseptet.

Det vises til at NVE har lagt til grunn at det er begrenset nettkapasitet i området, og at Siragrunnen vindkraftverk vil konkurrere om ledig nettkapasitet med prosjekter som er vurdert til å være gode samfunnsøkonomiske tiltak. Ifølge klagepartene forutsetter NVE at alle konsesjonsgitte prosjekter blir bygget ut med omsøkt kapasitet. De kommenterer at få konsesjonsgitte prosjekter i Norge bygges ut, og mener det er stor sannsynlighet for at det vil være ledig nettkapasitet i Åna-Sira etter at det er gjort investeringsbeslutninger for de andre vindkraftverkene og de planlagte nettoppgraderingene er gjennomført. Klagepartene lanserer et forslag om innmating ved Alcoa Lista dersom det ikke er ledig kapasitet i Åna-Sira.

Det vises i tillegg til at NVE har lagt til grunn at investerings- og driftskostnadene vil være svært høye sammenlignet med landbaserte vindkraftverk. Klagepartene anfører at Siragrunnen vindkraftverk vil koste anslagsvis 5,8 kr/kWh, og at et rimelig godt norsk landbasert vindkraftprosjekt koster 4 kr/kWh. De påpeker i den sammenheng at en betydelig større del av utbyggingskostnadene på Siragrunnen enn på landbaserte anlegg vil være knyttet til norske leveranser. Klagepartene skriver at både investerings- og driftskostnadene for havbasert vindkraft er på vei ned, og at de har innhentet et overslag på driftskostnader fra en turbinleverandør som ligger lavere enn nivået i et landbasert prosjekt nær Siragrunnen. De mener på dette grunnlag at Siragrunnen vindkraftverk kommer bedre ut i forhold til de landbaserte vindkraftverkene i regionen enn det NVE har lagt til grunn.

Avslutningsvis påpekes det at prosjektet har en solid lokal og regional oppslutning i både kommuner og fylkeskommuner.

4 NVEs vurdering av klagen

4.1 NVEs vektlegging av fordeler knyttet til teknologi- og industriutvikling

NVE konstaterer at klagepartene er uenige i NVEs skønnsvurdering i den samlede avveien av fordeler og ulemper. De viser til at NVE har skrevet at det kan være grunnlag for å gi konsesjon dersom det legges mer vekt på fordelene knyttet til teknologi- og industriutvikling. Det argumenteres i den sammenheng for at det er viktig at Norge tar del i industrialiseringen knyttet til teknologiutvikling, og for at usikkerheten ved prosjektet er mindre enn det NVE har lagt til grunn.

NVE har i denne saken lagt vekt på fordeler knyttet til teknologi- og industriutvikling, men mener at disse fordelene ikke er så store og sikre at det bør gis konsesjon. Det kan være relevant å skille disse temaene fra hverandre. Etter NVEs vurdering er det viktig med teknologiutvikling som kan bidra til å redusere kostnadene for havbasert vindkraft. Vi vil imidlertid påpeke at det finnes andre pilotprosjekter med bruk av lignende teknologi som det planlegges benyttet på Siragrunnen, og mener det er sannsynlig at teknologiutviklingen vil medføre kostnadsreduksjoner også uten utbyggingen på Siragrunnen. Det handler i denne saken dermed mest om Norges del i teknologiutviklingen, og ikke om teknologiutviklingen vil skje. NVE slutter seg til klagepartenes uttalelse om at Norge gjennom dette prosjektet har en mulighet til å ta del i industriutviklingen knyttet til havbasert vindkraft. Som NVE har påpekt i Bakgrunn for vedtak er det imidlertid ikke gitt at dette skal vektlegges tungt i en avveining av fordeler og ulemper i en konsesjonssak. Dette handler blant annet om regionalpolitikk og om hvilke næringer det norske samfunnet skal satse på.

NVE registrerer at klagepartene mener det vil være liten risiko for at industrikonsortiet ikke skal lykkes med eksport av fundamenter etter at Siragrunnen vindkraftverk er bygget ut. Etter NVEs vurdering kan det være risiko knyttet til blant annet ny teknologi som ikke er utprøvd i stor skala, kvaliteten på konkurrerende produkter og politiske føringer for utbygging av havbasert vindkraftverk i Europa. Denne risikovurderingen er lagt til grunn for NVEs vektlegging av fordelene knyttet til teknologi- og industriutvikling. Vi viser i den sammenheng til Bakgrunn for vedtak, der disse fordelene er vurdert til å være mindre enn ulempene ved prosjektet, sett i lys av de høye investerings- og driftskostnadene.

4.2 Andre pilotprosjekter

Klagepartene viser til at NVE har skrevet at det finnes andre pilotprosjekter med bruk av lignende teknologi. De skriver at det eneste konseptet de kjenner til er «Seatower», og at dette konseptet skiller seg fra konseptene som planlegges benyttet på Siragrunnen ved at selve vindturbinen ikke taukes ut til planområdet sammen med fundamentet.

NVE vil påpeke at Seatower, som er et norsk selskap, i løpet av februar 2015 får installert en prototype for en meteorologimast i et fransk vindkraftverk¹. Vi kjenner ikke til at konseptene som planlegges benyttet på Siragrunnen (MonoBase Wind² og SeaBreeze³) har kommet like langt i utviklingen. Seatower-konseptet har etter NVEs vurdering mye til felles med det som planlegges på Siragrunnen.

¹ <http://seatower.com/news/>

² <http://www.monobasewind.com/>

³ <http://www.xanthusenergy.com/products/sea-breeze.php>

Konseptet er basert på norsk offshoret teknologi knyttet til oljeplattformer⁴, og består av utvikling av gravitasjonsfundamenter av betong. I tillegg kan installasjonen av fundamentene skje uten bruk av spesialfartøy. Sammen med andre konsepter – blant annet vil MonoBase Wind og SeaBreeze kunne utvikles videre uten Siragrunnen som pilotprosjekt – viser dette at teknologiutviklingen kan skje også uten Siragrunnen vindkraftverk, jf. forrige kapittel om NVEs skjønnsvurdering. Vi registrerer i den sammenheng at klagepartene skriver at «dette teknologiske skiftet kommer innen 2020. Det er kun et spørsmål om vi skal benytte oss av denne muligheten i Norge».

4.3 Nettkapasitet

Klagepartene viser til at NVE har lagt til grunn at det er begrenset nettkapasitet i området. De skriver at det er stor sannsynlighet for at det vil være ledig nettkapasitet i Åna-Sira etter at det er gjort investeringsbeslutninger for andre vindkraftverk i regionen og de planlagte nettoppgraderingene er gjennomført.

Statnett skriver i sin kraftsystemutredning for sentralnettet (2013) at det totalt er plass til 400-500 MW ny produksjon i sentralnettspunktene Åna-Sira, Kjelland og Bjerkreim, forutsatt at ledningen Feda – Åna-Sira temperaturoppgraderes. Ifølge Statnett vil det være plass til 600-700 MW når sentralnettsprosjektene Lyse – Stølaheia og Vestre korridor er ferdigstilt. Det er gitt endelig konsesjon til vindkraftverk med en samlet installert effekt på rundt 800 MW i dette området. Som klagepartene kommenterer er det lite trolig at alle vindkraftverkene blir bygget ut med konsesjonsgitt effekt, men dette viser likevel at det er vesentlig usikkerhet knyttet til nettkapasiteten. NVE registrerer at det lanseres et forslag om innmating ved Alcoa Lista dersom det ikke er ledig nettkapasitet i Åna-Sira. Vi vil påpeke at en slik nettilknytning vil innebære ekstrakostnader og at miljø- og samfunnsvirkninger for en slik løsning ikke er omsøkt eller utredet.

4.4 Investerings- og driftskostnader

Klagepartene viser til anslag på kostnadstall for Siragrunnen vindkraftverk, og sammenligner disse med tall for landbaserte vindkraftverk. Det påpekes at vindkraftverk på land var vesentlig dyrere for noen år siden enn i dag.

Vi viser i den sammenheng til NVEs nylig utgitte kostnadsrapport⁵, der det gis vurderinger av energikostnad for forskjellige produksjonsformer. Et eksempel på et landbasert vindkraftverk med 4 % diskonteringsrente kommer ut med en energikostnad (LCOE) på 40 øre/kWh, mens et eksempel på et havbasert vindkraftverk med samme rente kommer ut med en kostnad på 1 kr/kWh. Etter NVEs vurdering illustrerer dette at vindkraftverk til havs er mye dyrere enn landbaserte vindkraftverk. Vi forstår imidlertid klagepartene slik at noe av poenget med å sammenligne tall for landbaserte og havbaserte vindkraftverk er å illustrere en nedadgående kostnadsutvikling. Vi kan slutte oss til klagepartene på dette punktet. Det er grunn til å tro at det kan komme ytterligere kostnadsreduksjoner for havbaserte vindkraftverk, i likhet med for landbaserte prosjekter.

5 Samlet vurdering

I vedtak av 13.1.2015 avsto Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) Siragrunnen AS sin søknad om konsesjon for å bygge og drive Siragrunnen vindkraftverk i Sokndal og Flekkefjord kommuner, Rogaland og Vest-Agder fylker. NVEs vedtak er påklaget gjennom en felles klage fra Siragrunnen AS,

⁴ Beskrevet i magasinet Recharge som «a scaled-down concrete-and-steel version of popular offshore oil platform bases». <http://www.rechargenews.com/wind/1387372/2015-OUTLOOK-Wind-turbines-get-bigger-and-smarter>

⁵ NVE-rapport 2015-2 «Kostnader i energisektoren». <http://www.nve.no/no/nyhetsarkiv-/pressemeldinger/vindkraft-rimeligere-enn-kull--og-gasskraft/>

Sokndal kommune, Flekkefjord kommune, Farsund kommune, Vest-Agder fylkeskommune, Listerrådet, Amon AS, Kruse Smith AS, Einar Øgrey Farsund AS og Farsund Fortøyingsselskap AS. Etter NVEs vurdering har det ikke fremkommet nye opplysninger eller argumenter som tilsier at vedtaket bør endres. NVE opprettholder derfor avslaget på konsesjonssøknaden fra Siragrunnen AS.

Med hilsen

Per Sanderud
vassdrags- og
energidirektør

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Amon AS v/Kjell Rune Nakkestad
Einar Øgrey Farsund AS
Farsund Fortøyingsselskap
Farsund kommune
Flekkefjord kommune
Kruse Smith AS
Listerrådet v/Sissel Pedersen
Siragrunnen AS
Sokndal kommune
Vest-Agder fylkeskommune